

Jaardocument GGD Zuid Limburg 2018

Heerlen, maart 2019

Inhoudsopgave

1.	Bestuur en vaststelling	4
1.1	Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid	4
1.2	Vaststelling jaardocument 2018	4
1.2.1	Vaststelling	4
2.	Financiële paragrafen	5
2.1	Algemeen	5
2.2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	5
2.3.	Onderhoud kapitaalgoederen	13
2.4.	Financiering	13
2.5.	Bedrijfsvoering.....	16
2.5.1.	Investeringsbeleid	16
2.5.2.	Organisatiestructuur	16
2.5.3.	Administratieve organisatie	16
2.5.4.	Informatisering en automatisering	16
2.5.5.	Kansen en bedreigingen	17
2.5.6.	Personeelsbeleid	17
2.6.	Verbonden partijen	18
3.	Jaarrekening 2018.....	19
3.1	Balans per 31 december 2018	19
3.2.	Rekening baten en lasten 2018	20
3.3.	Rekening van baten en lasten 2018 per programmalijn	21
4.	Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen	22
5.	Financiële toelichting	24
5.2.	Toelichting balans	24
5.2.1.	Resultaat	24
5.2.2.	Activa	26
5.2.3.	Passiva	28
5.3.	Toelichting rekening van baten en lasten	33
5.3.1.	Opbrengsten.....	33
5.3.2.	Exploitatiekosten.....	34
6.	Voorstel tot resultaatbestemming	38
6.1	Voorstel tot resultaatbestemming na aanwending bestemmingsreserve.....	38
7.	Begrotingsrechtmatigheid	39
8.	Controleverklaring jaarrekening 2018	40
	Bijlage 1 Activastaat	41
	Bijlage 2 SISA	43

Bijlage 3 Staat van reserves en voorzieningen	44
Bijlage 4 Berekening weerstandsvermogen	45
Bijlage 5 Taakvelden	46

1. Bestuur en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het Dagelijks Bestuur van de GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is als volgt samengesteld (01.03.19):

Naam	Gemeente	Functie
Burgemeester mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Voorzitter
Wethouder dhr. L.G.A.J. Geilen	Sittard-Geleen	Vicevoorzitter
Burgemeester mevr. M.T.H. Leurs	Stein	Lid
Wethouder dhr. P.M.A. van Zutphen	Heerlen	Lid
Wethouder mevr. M.E.E. de Graaf	Maastricht	Lid
Wethouder dhr. L.A. Jongen	Kerkrade	Lid

Het Algemeen Bestuur is als volgt samengesteld (01.03.19):

Naam	Gemeente
Burgemeester mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen (voorzitter)
Wethouder dhr. M.G.M. van Es	Beek
Wethouder dhr. S.J.H L'espoir	Brunssum
Wethouder dhr. C. Piatek	Eijsden-Margraten
Wethouder mevr. A.M. van der Kleij	Gulpen-Wittem
Wethouder dhr. P.M.A. van Zutphen	Heerlen
Wethouder dhr. L.A. Jongen	Kerkrade
Wethouder dhr. A.J.M. Schiffelers	Landgraaf
Wethouder mevr. M.E.E De Graaf	Maastricht
Wethouder mevr. E.M.J. Heusschen	Meerssen
Wethouder dhr. J. Essers	Beekdaelen
Wethouder dhr. M.J.J.W. Gulpen	Simpelveld
Wethouder dhr. L.G.A.J. Geilen	Sittard-Geleen
Wethouder dhr. H.J.S. Janssen	Stein
Wethouder dhr. P. de Graauw	Vaals
Wethouder dhr. R. Meijers	Valkenburg aan de Geul
Wethouder dhr. H.A.J. Coenen	Voerendaal

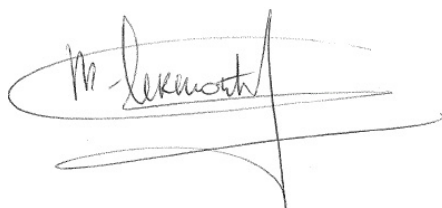
1.2 Vaststelling jaardocument 2018

1.2.1 Vaststelling

Het jaardocument GGD ZL 2018 is door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de vergadering 8 april 2019.

*Voorzitter,
Mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz*

*Ambtelijk secretaris,
Dhr. F.C.W. Klaassen*

2. Financiële paragrafen

2.1 Algemeen

De paragrafen handelen vooral over een aantal belangrijke beheersmatige onderwerpen. De behandelde verplichte paragrafen zijn:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

De paragrafen grondbeleid en lokale heffingen zijn op de GGD niet van toepassing.

2.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van de organisatie is en wordt bepaald door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de omvang van de risico's.

Risico's die van belang zijn bij de bepaling van het weerstandsvermogen zijn de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de organisatie.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt om deze niet begrote kosten op te kunnen vangen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de algemene reserve, de (vrij aanwendbare) bestemmingsreserves, de stille reserves (indien aanwezig en kwantificeerbaar) en de ruimte in de begroting.

Algemene Reserve

Bedrijfsonderdeel	1 januari 2018	Resultaat-bestemming 2017	Onttrekking/ toevoeging 2018	Voorstel Resultaat-bestemming 2018	31 december 2018
GGD	125.586	92.817	-	-63.917	154.486
Acute zorg	3.181.993	-225.684	-	-444.916	2.511.393
Veilig Thuis	-	35.514	-	-50.061	-14.547
Totaal	3.307.579	-97.353	-	-558.894	2.651.332

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat; de algemene reserve en de voorzieningen worden gevormd overeenkomstig het door het Algemeen bestuur vastgestelde beleid, waarbij de algemene reserve tenminste 6% van het totaal van de exploitatielasten van enig boekjaar moet bedragen. De algemene reserve voor de programmlijn GGD bedraagt momenteel 0,80% (2017: 0,68%) hetgeen een extra risico betekent voor de deelnemende gemeenten.

Risico's

Een risico is de kans dat een gebeurtenis optreedt, met een (negatief) gevolg voor de betrokkene. De omvang van een risico kan worden geschat door de kans dat een bepaalde gebeurtenis zich voordoet te vermenigvuldigen met het gevolg (€) van deze gebeurtenis.

In onderstaande alinea's is kort weergegeven wel acties o.a. zijn ondernomen om risico's zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast zijn er risico's waarbij het financieel niet verantwoord is om hier beheersmaatregelen voor te nemen en waarvoor een buffer (weerstandsvermogen) noodzakelijk is.

De financiële positie van het onderdeel GGD blijft kwetsbaar. Naast het feit dat dit een zorgpunt is voor de financiële commissie en het bestuur heeft ook de provincie in zijn rol van toezichthouder hierover jaarlijks een opmerking gemaakt bij de begroting. Om die reden is bij de keuze van het toekomstscenario hiermee uitdrukkelijk rekening gehouden. De keuze voor scenario 3 betekent echter niet dat de situatie in 2018 inmiddels aanzienlijk is verbeterd (zie onderstaande analyse). Scenario 3 gaat immers uit van een geleidelijke verbetering gedurende de periode 2017-2019. Bij de inventarisatie van risico's pretenderen we niet volledig te zijn. Toch trachten wij zo volledig mogelijk te zijn bij deze inventarisatie.

Een aantal risico's is:

GGD Concern

- De invoering van de AvG per mei 2017 legt niet alleen veel beslag op de capaciteit maar brengt ook een risico met zich mee omdat nog niet helder is wat de consequenties zijn voor het niet voldoen aan de wetgeving c.q. hoeveel meerkosten het onderhouden ervan zal betekenen voor de organisatie.
- Vanaf 1 januari 2017 ben je als organisatie wettelijk verplicht om datalekken te melden. Omdat dit nog vrij recent is ingevoerd zijn de financiële risico's inzake datalekken groter dan normaal (€ 820.000).
- Naast artsen kunnen ook andere beroepsbeoefenaren en daarvan afgeleid de gezondheidszorg-organisaties tuchtrechtelijk worden vervolgd c.q. aansprakelijk worden gesteld. Dit in combinatie met de steeds mondigere patiënt en het toenemende claimgedrag, kan voor de GGD onvoorziene financiële consequenties hebben (€ 500.000).
- Landelijk worden voor nieuwe wettelijke taken tarieven vastgesteld. Deze tarieven zijn niet altijd kostendekkend. Tevens worden deze tarieven en producten pas laat bekend waardoor het inrichten van de processen in 1e instantie niet het meest optimaal kan plaatsvinden (€ 200.000).
- De doorontwikkeling van de organisatie om te komen tot één Jeugdgezondheidszorg (JGZ) met ingang van 1 januari 2020 brengt financiële risico's met zich mee ten aanzien van de kostenontwikkeling en de vergoedingssystematiek. De impact van deze financiële risico's zijn nu nog moeilijk in te schatten.

GGD

- In toenemende mate groeit het besef binnen de crisisbeheersing dat een epidemiologische uitbraak van een infectieziekte een groot risico vormt. Bij een dergelijke uitbraak zal de inzet van de GGD enorm zijn. De financiering van deze crisis is niet geregeld maar kan ook niet of nauwelijks worden geschat.
- Door de bezuinigingen wordt gezocht naar derde geldstromen. Vaak gebeurt dit in de vorm van projecten. Dit geeft geen structurele basis (€ 500.000).
- In de begroting zijn de bijdragen voor met name Forensische geneeskunde en sociaal medische advisering gebaseerd op jaarlijkse bijdragen. Deze posten kennen een semi-structureel karakter (€ 675.000).

Veilig Thuis

- Door het nieuwe handelingsprotocol en de Meldcode en de start fase waarin het programma zich bevindt brengen verhoogde risico's met zich mee (€ 500.000)
- Om efficiënt en effectief te kunnen werken is VT afhankelijk van het zogenaamde lokale Veld. Door de diversiteit in kwaliteit en inrichting van dit lokale veld is inschatting van benodigde inzet moeilijk.

Acute Zorg

- De discussie inzake de schaalvergroting van de meldkamer heeft direct gevolgen voor de MKA. In deze kabinetsperiode is een landelijke bezuiniging van € 10 mln. opgenomen. Voor Zuid-Limburg betekent dit naar alle waarschijnlijkheid een bezuiniging van € 500.000. De structurele effecten van schaalvergroting zijn nog niet duidelijk. Tevens is nog niet helder in welke mate en wanneer moet worden bijgedragen.
- Mede als gevolg van de demografische ontwikkelingen legt de maatschappij steeds meer beslag op de Acute Zorg. Hierdoor neemt de vraag naar zorg toe. Het financieringssysteem loopt echter niet parallel met deze ontwikkelingen.(€ 500.000).
- Nog onduidelijk is of de wet ambulancezorg zal leiden tot een stelselwijziging en een aanbestedingstraject. Dit kan zowel gevolgen hebben voor de juridische vorm en in het uiterste geval tot overdracht aan een nieuwe vergunninghouder.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Reserves
- Ruimte op de begroting
- Onbenutte belastingcapaciteit

Op 31 december 2018 is de weerstandscapaciteit van de GGD per bedrijfsonderdeel als volgt:

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2018 vóór verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Acute Zorg	Veilig Thuis
Algemene reserve	218.403	2.956.309	35.514
Bestemmingsreserve	154.737	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-	-
Totaal	373.140	2.956.309	35.514

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2018 na verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Acute Zorg	Veilig Thuis
Algemene reserve	154.486	2.511.392	-14.547
Bestemmingsreserve	154.737	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-	-
Totaal	309.223	2.511.392	-14.547

Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen kan onderstaande formule worden gebruikt:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risico's}}$$

Weerstandsvermogen	2018 GGD	2018 Acute Zorg	2018 VT	2017 GGD	2017 Acute Zorg	2017 VT
Peildatum 31-12 vóór resultaatbestemming	0,24	2,10	0,03	0,30	2,26	0,0
Peildatum 31-12 na resultaatbestemming	0,20	1,78	-0,01	0,30	2,10	0,0

Bij de bepaling van de waarde van de risico's is rekening gehouden met de kans dat een risico zal optreden (zie bijlage 4 voor een toelichting op de berekening weerstandsvermogen).

In onderstaande tabel is de waardering van het weerstandsvermogen aangegeven.

Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Conclusie

Het weerstandsvermogen van de GGD is in 2018 ten opzichte van 2017 verder verslechterd en hiermee als ruim onvoldoende te classificeren. De algemene reserve van de GGD dient volgens de gemeenschappelijke regeling minimaal 6% van de exploitatielasten van enig jaar te zijn. Met het huidige kostenniveau zou de algemene reserve 1,2 mln. moeten bedragen. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2018 0,15 mln. en is dus ruim onvoldoende om risico's en tegenvallers op te vangen. Indien echter zou worden besloten om het negatieve resultaat niet in mindering te brengen op de Algemene Reserve zou dit een geringe verbetering betekenen.

Een aantal van de gekwantificeerde risico's heeft een structureel karakter, terwijl een belangrijk deel van de weerstandscapaciteit een incidenteel karakter heeft (75% van de weerstandscapaciteit). Deze weerstandscapaciteit zal in de komende jaren verder worden aangewend, waardoor het weerstandsvermogen verder zal verslechteren.

Veilig Thuis heeft geen weerstandscapaciteit (negatieve algemene reserve). Hierdoor is met de bestaande risico's binnen Veilig Thuis het weerstandsvermogen als ruim onvoldoende te classificeren.

Het weerstandsvermogen van de Acute Zorg is als ruim voldoende tot uitstekend te waarderen. De algemene reserve van de GGD, de Acute Zorg en Veilig Thuis zijn strikt gescheiden waardoor het niet reëel is om het weerstandsvermogen als geheel te waarderen.

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Vaste schulden	15.512.500	14.546.000	13.500.000	12.500.000
B	Netto vlottende schuld	10.438.712	10.500.000	10.500.000	10.500.000
C	Overlopende passiva	467.280	500.000	500.000	500.000
D	Financiële activa	189.469	189.469	189.469	189.469
E	Uitzettingen	4.897.877	4.500.000	4.500.000	4.500.000
F	Liquide middelen	1.598.292	1.600.000	1.600.000	1.600.000
G	Overlopende activa	1.362.180	1.300.000	1.300.000	1.300.000
H	Totale baten	48.102.001	45.122.923	45.912.575	46.716.045
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	38,19%	39,79%	36,83%	34,06%

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Vaste schulden	15.512.500	14.546.000	13.500.000	12.500.000
B	Netto vlottende schuld	10.438.712	10.500.000	10.500.000	10.500.000
C	Overlopende passiva	467.280	500.000	500.000	500.000
D	Financiële activa	189.469	189.469	189.469	189.469
E	Uitzettingen	4.897.877	4.500.000	4.500.000	4.500.000
F	Liquide middelen	1.598.292	1.600.000	1.600.000	1.600.000
G	Overlopende activa	1.362.180	1.300.000	1.300.000	1.300.000
H	Totale baten	48.102.001	45.122.923	45.912.575	46.716.045
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	38,19%	39,79%	36,83%	34,06%

2.	Solvabiliteitsratio	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Eigen vermogen	2.806.069	2.456.069	2.106.069	1.756.069
B	Balanstotaal	29.457.923	29.100.000	28.750.000	28.750.000
	Solvabiliteit (A/B)*100%	9,53%	8,44%	7,33%	6,11%

3.	Kengetal grondexploitatie				
	Niet van toepassing				

4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Totale structurele lasten	47.743.570	44.572.923	45.362.575	46.166.045
B	Totale structurele baten	47.048.031	44.222.923	45.012.575	45.816.045
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	196.500	350.000	350.000	350.000
E	Totale baten	48.102.001	45.122.923	45.912.575	46.716.045
	Structurele exploitatieruimte ((A-B)+D-C)/E*100%	1,85%	1,55%	1,52%	1,50%

5.	Belastingcapaciteit				
	Niet van toepassing				

Toelichting financiële kengetallen.

De kengetallen zijn voor de GGD minder van belang dan voor een gemeente. Dit heeft te maken met het feit dat de GGD zelf niet haar hoogte van het eigen vermogen kan bepalen. In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat; de algemene reserve en de voorzieningen worden gevormd overeenkomstig het door het Algemeen bestuur vastgestelde beleid, waarbij de algemene reserve tenminste 6% van het totaal van de exploitatielasten van enig boekjaar moet bedragen. Het algemeen bestuur heeft in afwijking hiervan besloten dat de algemene reserve niet bij de GGD voorhanden hoeft te zijn maar dat deze gelden bij de deelnemende gemeenten staan. Daardoor zijn de kengetallen zoals solvabiliteit en netto schuldquote nauwelijks door de GGD te beïnvloeden. Deze kengetallen zullen door het grote aandeel van het vreemd vermogen in het balanstotaal nooit een positief beeld geven.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. In 2018 is de financiering van de vernieuwbouw in Heerlen verder geëffectueerd. Vanaf 2019 nemen vervolgens de vaste schulden a.g.v. aflossingen af en zijn er geen nieuwe langlopende leningen gepland. De netto schuldquote zien we dan ook procentueel vanaf 2019 dalen.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio voor de komende jaren is dalende mede als gevolg van het afnemen van de reserves en voorzieningen.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten en is alleen van toepassing bij grondbedrijven.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. In de begroting is conform bestuurlijke afspraak slechts rekening gehouden met geringe c.q. geen incidentele baten en lasten. Dit om te voorkomen dat hierdoor structurele problemen ontstaan. In de jaarrekening is deze verhouding groter. Mede als gevolg van het binnenhalen van projecten en maatwerk afspraken.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde en is alleen van toepassing bij gemeenten en provincies.

2.3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het gewenste onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid ter zake.

De kapitaalgoederen kunnen op basis van de volgende criteria worden aangeschaft:

- Vervanging bestaande kapitaalgoederen
- Wettelijke eisen
- Uitbreiding op basis van kwaliteitsverbetering

Voor de ambulancepost te Sittard-Geleen en voor de ambulancepost te Heerlen, welke eigendom is van de GGD, is een onderhoudsplan opgesteld. Voor de uitvoering van het groot onderhoud is op basis van dit onderhoudsplan een onderhoudsvoorziening, in overleg met de zorgverzekeraars, gevormd. De onderhoudsplanning van de overige activa gebeurt in overeenstemming met de door de desbetreffende leveranciers afgesproken planning.

Voor het hoofdkantoor in Heerlen is een onderhoudsplan opgesteld. Voor de uitvoering van het groot onderhoud is op basis van dit onderhoudsplan een onderhoudsvoorziening gevormd.

2.4. Financiering

De financieringsparagraaf heeft als doel inzicht geven in het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. Het treasurybeleid van de GGD ZL is gericht op het zo optimaal mogelijk financieren van de publieke taak, waarbij beperking van de financiële risico's centraal staat. Deze financieringsparagraaf en het treasurystatuut zijn belangrijke instrumenten voor transparantie in de financieringsfunctie.

Voor de financiering van de vernieuwbouw zijn twee langlopende leningen afgesloten bij de Nederlandse Waterschap Bank NV voor een bedrag van € 8.000.000 (looptijd 40 jaar) respectievelijk € 1.500.000 (looptijd 15 jaar). Eind 2018 is een kasgeldlening afgesloten bij de BNG voor een bedrag groot € 2.000.000 met een rentepercentage van - 0,3%.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlening bij de BNG bedroeg in 2018 € 2,0 mln. (rente per maand -0,3%). Een berekening van de wettelijk toegestane kasgeldlimiet en de rente risiconorm is hieronder opgenomen.

Kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet	Jaar 2018				Jaar 2018
	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	
Omvang begroting per 1 januari (grondslag)	47.157.366	47.157.366	47.157.366	47.157.366	47.157.366
1. Toegestande kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in bedrag	3.866.904	3.866.904	3.866.904	3.866.904	3.866.904
2. gemiddelde omvang vlottende korte schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar	32.183.432	24.147.204	16.863.006	10.905.992	21.024.909
Schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-	-
3. vlottende middelen (gemidd. kwartaal)					
Contante gelden in kas					
Tegoeden in rekening courant	-	-	-	-	-
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	27.665.622	19.812.295	11.724.554	7.867.515	16.767.497
4. Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	4.517.810	4.334.909	5.138.452	3.038.477	4.257.412
Toegestane kasgeldlimiet (1)	3.866.904	3.866.904	3.866.904	3.866.904	3.866.904
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (1- 4)	-650.906	-468.005	-1.271.548	828.427	-390.508

In 2018 is ten opzichte van 2017 de kasgeldlimiet sterk minder overschreden. Omdat tijdens de verbouwing (2017) onduidelijk was wanneer welke betalingen verricht moesten worden en het feit dat de kasgeldleningen een negatief rentepercentage kenden is gekozen om de verbouwing in 2017 met kortdurend geld te financieren. In 2018 zijn hiervoor langlopende leningen afgesloten. De verwachting is dat in 2019 de kasgeldlimiet niet zal worden overschreden.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2018	2019	2020	2021	2022
1	Renteherzieningen	-	-	-	-	-
2	Aflossingen	666.667	966.667	1.000.000	1.000.000	1.000.000
3	Renterisico (1+2)	666.667	966.667	1.000.000	1.000.000	1.000.000
4	Renterisiconorm	9.431.473	9.094.585	9.252.515	9.413.209	9.506.715
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	8.764.806	8.127.918	8.252.515	8.413.209	8.506.715
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm						
4a	Begrotingstotaal	47.157.366	45.472.923	46.262.575	47.066.045	47.533.576
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%
4=						
4a*4b	Renterisiconorm	9.431.473	9.094.585	9.252.515	9.413.209	9.506.715

Het afgelopen jaar is de renterisiconorm niet overschreden. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat geen overschrijding zal plaatsvinden.

Liquiditeitenbeheer

In 2018 was de GGD ZL voldoende liquide.

Vaste geldleningen

Ultimo 2018 had de GGD ZL vijf langlopende geldleningen met een totale waarde van € 15,5 miljoen. Voor een uitgebreide toelichting op deze leningen, wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Schatkistbankieren

Aangezien de GGD ZL geen contracten en/of beleggingen heeft die na 4 juni 2012 zijn aangegaan, heeft de GGD ZL geen nadelige consequenties hiervan ondervonden.

EMU-saldo

Om deel te kunnen nemen aan de Economische Monetaire Unie (EMU) moeten aangesloten landen onder meer voldoen aan het criterium dat de overheidsschuld (EMU schuld) lager moet zijn dan 60% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Tevens moet het begrotingstekort (EMU-saldo) lager zijn dan 3% van het BBP.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, terwijl de GGD ZL zelf met het stelsel van baten en lasten werkt en op basis daarvan ook haar saldo bepaalt. Deze saldi kunnen dan ook sterk uiteen lopen. Dat de GGD ZL toch het EMU-saldo moet presenteren heeft te maken met de afspraken in Europa over de maximaal toegestane tekorten in de collectieve sector in de landen van de euro. Ook de EMU-saldi van de decentrale overheden tellen daarbij mee. Het Emu- saldo wordt nu nog centraal doorgegeven aan het CBS en telt nog niet mee bij de afzonderlijke gemeenten. Het berekende EMU-saldo op basis van de jaarrekening bedraagt voor 2018 € 42.000.

2.5. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf worden de beleidsvoornemens betreffende de volgende onderwerpen behandeld:

- Investeringsbeleid
- Organisatiestructuur
- Administratieve organisatie
- Informatisering en automatisering
- Kansen en bedreigingen
- Personeelsbeleid

2.5.1. Investeringsbeleid

Voor een specificatie verwijzen we naar de staat van kapitaaluitgaven (Staat C, bijlage 1) bij dit jaardocument.

De investeringen bedragen € 2.940.944. De belangrijkste nieuwe investeringen in 2018 betreffen:

- Bij het bedrijfsonderdeel Acute Zorg zijn 9 ambulances aangeschaft voor een bedrag groot € 1.364.945.
- Bij het bedrijfsonderdeel GGD hebben investeringen plaatsgevonden in de automatisering voor een bedrag groot € 474.379.
- Bij het bedrijfsonderdeel Acute Zorg is medische apparatuur aangeschaft voor een bedrag van € 510.050.
- Bij het bedrijfsonderdeel GGD is in 2018 inventaris en kantoormeubilair aangeschaft voor een bedrag van € 591.570

De post ingebruikname (€ 522.020) betreft de investeringen die weliswaar geactiveerd zijn maar nog niet in gebruik zijn. Vanaf boekjaar 2018 is afgeschreven over de investeringen vernieuwbouw (€ 11.111.797) en is op basis van een onderhoudsplan een voorziening groot onderhoud worden gevormd.

2.5.2. Organisatiestructuur

De volgende onderdelen worden benoemd:

- *Bestuur*: Conform de wettelijke bepaling in de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg heeft middels een bestuursovereenkomst de uitvoering van de GHOR-taken overgedragen aan de GGD Zuid Limburg. Het Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg blijft eindverantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de GHOR-taken.
- *Directie*: De directie bestond in 2018 uit twee leden en is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en het beheer van de organisatie en legt hiervoor verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur.
- *Programmalijnen en ondersteunende units*: Onder de directie vallen in 2018 drie programmalijnen t.w. GGD, Veilig Thuis en Acute Zorg. Daarnaast ressorteren onder de directie vijf ondersteunende units.

2.5.3. Administratieve organisatie

De interne controle in 2018 heeft zich met name gericht op de financiële rechtmatigheid.

2.5.4. Informatisering en automatisering

In 2018 is met name verder gewerkt aan de informatisering en automatisering van de vernieuwbouw en het optimaliseren van de informatisering in alle bestaande en nieuwe sublocaties. Daarnaast is gekeken naar de aanwezigheid van een passende set beveiligingsmaatregelen om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van onze informatievoorziening te waarborgen. Verder heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden van het datawarehouse hetgeen in 2019 verder zal worden ingericht en ingezet.

2.5.5. Kansen en bedreigingen

Kansen:

- Een toenemende (landelijke) erkenning dat de gezondheid van de Zuid-Limburgers vraagt om een specifieke en innovatieve benadering. Hiertoe bieden de drie programma's kansen voor de GGD om hier op een professionele wijze in te participeren.
- De toenemende verbondenheid tussen preventie en curatie (om zorgkosten te beperken is meer investering in preventie nodig). Middels proeftuinen wordt hier steeds meer vorm aangegeven.
- Noodzaak en behoefte aan beschikbaarheid van relevante gezondheidsdata in het sociale domein. Behoeft aan transformatie van deze data naar beleidsrelevante lokale gemeentelijke informatie.
- Noodzaak en behoefte om preventie te vertalen naar maatschappelijke opbrengsten.
- De ingezette ontwikkeling om samenwerking binnen de JGZ 0-23 te borgen en te verankeren.
- De doorontwikkeling van het programma Veilig Thuis.

Bedreigingen:

- De onduidelijkheid inzake aanbesteding van de Ambulancevoorziening in 2020.
- De blijvende signalen over crisis en bezuinigingen op rijksniveau en gemeenteniveau.
- De negatieve beeldvorming over gemeenschappelijke regelingen in het algemeen.
- De ontwikkelingen in het kader van de Landelijke Meldkamer staan ter discussie met als gevolg onduidelijkheid over het proces en de daarmee gepaard gaande financiering.
- Ad Hoc aanpassingen van het landelijk beleid inzake Veilig Thuis.

2.5.6. Personeelsbeleid

	GGD Zuid Limburg 1 januari 2018	GGD Zuid Limburg 31 december 2018	Landelijk (sector gemeenten)
Aantal fte	435,7	470,0	
Aantal medewerkers	521	528	
Instroom medewerkers	86	54	
Doorstroom medewerkers	16	10	
Uitstroom medewerkers	34	47	
Mannen	40%	38%	50,0%
Vrouwen	60%	62%	50,0%
Gemiddelde leeftijd	44,9	44,6	48,3
Deeltijdwerken	53%	53%	43%
Verzuim	5,4%	4,9%	5,4%

Enkele bijzonderheden

Het aantal fte is gestegen door uitbreiding van de onderdelen Acute Zorg en Veilig Thuis. Het verzuimpercentage is gedaald en ligt nog steeds lager dan het landelijk gemiddelde.

Ontwikkelingen op personeelsgebied

In 2018 is het concept beleid voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers verder uitgewerkt. Duurzame inzetbaarheid is een thema dat in 2019 verder zal worden vormgegeven. Daarnaast zal het personeelsbeleid in 2019 verder gericht zijn op het stimuleren van vitaliteit, professionaliteit en wendbaarheid van de medewerkers. Begin 2019 heeft een werkbelevingsonderzoek plaatsgevonden wat de basis zal zijn voor verdere doorontwikkeling. Het werkbelevingsonderzoek zal de komende 3 jaren een vervolg krijgen.

2.6. Verbonden partijen

In het BBV is verbonden partij gedefinieerd als; "een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft". Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

In 2018 heeft de GGD zowel bestuurlijk als financieel een 50% minus 1 aandeel belang in Ease. Het resultaat van Ease over 2017 bedroeg - € 194.094 (2016: € 53.761). De gegevens over 2018 zijn nog niet bekend.

De GGD zelf is een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. Dit zijn de gemeenten: Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Beekdaelen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Valkenburg a/d Geul, Vaals en Voerendaal.

3. Jaarrekening 2018

3.1 Balans per 31 december 2018

(Balans voor resultaatbestemming)

	31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut	21.400.939	19.826.970
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	189.469	189.469
Totaal vaste activa	21.590.408	20.016.439
<u>Vlottende activa</u>		
Vorraden	9.166	11.730
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar:		
Vorderingen op openbare lichamen	1.550.252	963.857
Rekeningen couranten	-	-
Overige vorderingen	3.347.625	2.215.565
	4.897.877	3.179.422
Liquide middelen	1.598.292	2.126.114
Overlopende activa	1.362.180	1.018.656
Totaal vlottende activa	7.867.515	6.335.922
TOTAAL ACTIVA	29.457.923	26.352.361

	31 december 2018	31 december 2017
PASSIVA		
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.210.226	3.307.579
Bestemmingsreserve	154.737	351.237
Nog te bestemmen resultaat	-558.894	-97.353
	2.806.069	3.561.463
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	233.362	166.294
Vaste schulden met een rente typische looptijd van langer dan één jaar:		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	15.512.500	12.179.167
<u>Vlottende passiva</u>		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar:		
Banksaldi	2.042.159	2.917.949
Rekening couranten	2.540.076	1.561.773
Overige schulden	5.856.477	5.518.492
	10.438.712	9.998.214
Overlopende passiva	467.280	447.223
Totaal vlottende passiva	10.905.992	10.445.437
TOTAAL PASSIVA	29.457.923	26.352.361

3.2. Rekening baten en lasten 2018

GGD Zuid Limburg	Rekening 2018 in €	<i>(Inclusief begrotingswijziging)</i> Begroting 2018 in €
Opbrengsten		
Bijdrage gemeenten basispakket	15.842.404	15.829.734
Bijdrage gemeenten 5% regeling Veilig Thuis	408.782	-
Tarieven gemeenten plusproducten	2.234.146	2.262.390
Bijdrage gemeenten plusproducten	616.412	616.000
Inkomsten uit centrumgemeenten	363.346	363.000
Bijdrage Rijk/Provincies	3.829.534	3.769.336
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	18.951.618	18.857.228
Overige bijdragen	5.671.215	5.263.178
Incidentele baten	184.544	-
Totale opbrengsten	48.102.001	46.960.866
Exploitatiekosten		
Personeelskosten	31.920.752	31.948.638
Huisvestingskosten	2.000.534	2.166.000
Beheers- en administratiekosten	1.349.799	1.028.000
Kosten vervoermiddelen	746.182	710.000
Kosten automatisering	1.062.127	1.968.000
Kosten medische middelen	1.091.275	1.070.000
Kosten uitvoering van derden	646.349	611.000
Afschrijvingskosten	1.052.093	1.075.000
Rente en bankkosten	202.806	35.000
Incidentele lasten	157.485	-
Totale exploitatiekosten	40.229.402	40.611.638
Overhead	8.595.197	6.545.728
Resultaat voor vennootschapsbelasting	-722.598	-196.500
Vennootschapsbelasting	32.796	-
Mutaties in reserves gedurende het jaar	196.500	196.500
Nog te bestemmen resultaat	-558.894	-

3.3. Rekening van baten en lasten 2018 per programmalijn

GGD Zuid Limburg	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Individueel	Programmalijn GGD	Programmalijn GGD	Programmalijn Veilig Thuis	Programmalijn Veilig Thuis	Programmalijn Acute Zorg	Programmalijn Acute Zorg	Totaal (GGD, Veilig Thuis en Acute Zorg)	Totaal (GGD, Veilig Thuis en Acute Zorg)
Opbrengsten								
Bijdrage gemeenten basispakket	10.525.146	10.525.136	4.332.038	4.332.025	985.220	972.573	15.842.404	15.829.734
Bijdrage gemeenten 5% regeling Veilig Thuis	-	-	408.782	-	-	-	408.782	-
Tarieven gemeenten plusproducten	2.234.146	2.262.390	-	-	-	-	2.234.146	2.262.390
Bijdrage gemeenten plusproducten	616.412	616.000	-	-	-	-	616.412	616.000
Inkomsten uit centrumgemeenten	-	-	363.346	363.000	-	-	363.346	363.000
Bijdrage Rijk/Provincies	2.229.925	2.184.500	-	-	1.599.609	1.584.836	3.829.534	3.769.336
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	-	-	-	-	18.951.618	18.857.228	18.951.618	18.857.228
Overige bijdragen	3.385.721	3.040.000	30.478	38.500	2.255.016	2.184.678	5.671.215	5.263.178
Incidentele bijdragen	138.172	-	14.877	-	31.495	-	184.544	-
Totale opbrengsten	19.129.522	18.628.026	5.149.521	4.733.525	23.822.958	23.599.315	48.102.001	46.960.866
Exploitatiekosten								
Personeelskosten	11.749.719	12.507.098	4.043.744	3.407.986	16.127.289	16.033.554	31.920.752	31.948.638
Huisvestingskosten	940.316	1.000.000	85.147	200.000	975.071	966.000	2.000.534	2.166.000
Beheers- en administratiekosten	408.432	215.000	34.104	68.000	907.263	745.000	1.349.799	1.028.000
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-	746.182	710.000	746.182	710.000
Kosten automatisering	376.479	1.028.000	52.626	150.000	633.022	790.000	1.062.127	1.968.000
Kosten medische middelen	439.214	470.000	-	-	652.061	600.000	1.091.275	1.070.000
Kosten uitvoering van derden	180.161	147.500	-	-	466.188	463.500	646.349	611.000
Afschrijvingskosten	23.402	25.000	-	25.000	1.028.691	1.025.000	1.052.093	1.075.000
Rente en bankkosten	97.910	-	12.194	-	92.702	35.000	202.806	35.000
Incidentele lasten	109.940	-	2.384	-	45.161	-	157.485	-
Totale exploitatiekosten	14.325.573	15.392.598	4.230.199	3.850.986	21.673.630	21.368.054	40.229.402	40.611.638
Overhead	5.031.570	3.431.928	969.383	882.539	2.594.244	2.231.261	8.595.197	6.545.728
Resultaat vóór vennootschapsbelasting	-227.621	-196.500	-50.061	-	-444.916	-	-722.598	-196.500
Vennootschapsbelasting	32.796	-	-	-	-	-	32.796	-
Mutaties in reserves gedurende het jaar	196.500	196.500	-	-	-	-	196.500	196.500
Nog te bestemmen resultaat	-63.917	-	-50.061	-	-444.916	-	-558.894	-

4. Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Begrotingswijzigingen 2018

In deze jaarrekening is de externe begroting 2018 opgenomen inclusief verwerking van de goedgekeurde en vastgestelde begrotingswijzigingen 2018 door het Algemeen Bestuur. De laatste technische begrotingswijziging 2018 is door het Algemeen Bestuur goedgekeurd en vastgesteld in de vergadering van 25 januari 2018.

Vennootschapsbelasting

Met de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen heeft de GGD Zuid Limburg per 1 januari 2016 te maken met het feit dat ze voor een deel van hun activiteiten onder de vennootschapsbelastingplicht vallen.

Materiële vaste activa

De investeringen met economisch nut worden gewaardeerd tegen aanschaffings-, vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van voornoemde kosten, op basis van de geschatte economische levensduur.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De uitstaande gelden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de inkoopprijs.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa worden opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het nog te bestemmen resultaat volgend uit de jaarrekening.

Algemene reserve

De algemene reserve is een overige reserve waarin de winstbestemming respectievelijk verwerking van het verlies wordt verwerkt.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Resultaatbepaling.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, zijn aan het onderhavige boekjaar toegerekend.

5. Financiële toelichting

5.2. Toelichting balans

De financiële toelichting voor de balans vindt plaats middels vergelijking tussen de stand per 31 december 2018 en de stand per 31 december 2017.

5.2.1. Resultaat

De financiële toelichting van de rekening baten en lasten vindt plaats middels vergelijking tussen de realisatie en de begroting per kostensoort. In de toelichting per kostensoort is per bedrijfsonderdeel, indien sprake is van een afwijking, een toelichting opgenomen.

Het resultaat na vennootschapsbelasting van de GGD wordt t.o.v. de begroting veroorzaakt door de volgende incidentele aspecten:

Omschrijving	Voordelig	Nadelig
GGD:		
• Lagere bijdrage tarieven gemeenten plusproducten		28.244
• Hogere diverse opbrengsten en kosten	2020	
• Hogere bijdrage Rijk/Provincies	45.425	
• Hogere overige bijdrage	345.721	
• Incidentele lasten		109.940
• Incidentele baten	138.172	
• Lagere kosten medische middelen	30.786	
• Lagere automatiseringskosten	651.521	
• Hogere beheers- en administratiekosten		193.432
• Lagere personeelskosten	757.379	
• Hogere rente- en bankkosten		97.910
• Lagere huisvestingskosten	59.684	
• Hogere kosten uitvoering derden		32.661
• Vennootschapsbelasting		32.796
• Verschuiving overhead		1.599.642
Subtotaal GGD		
<i>Saldo</i>		63.917
Veilig Thuis		
• Incidentele en overige bijdragen	4.830	
• Bijdrage 5% regeling	408.782	
• Hogere personeelskosten		635.758
• Lagere huisvestingskosten	114.853	
• Lagere beheers- en administratiekosten	33.896	
• Lagere rente en afschrijvingskosten	12.806	
• Lagere automatiseringskosten	97.374	
• Verschuiving overhead		86.844
Subtotaal Veilig Thuis		
<i>Saldo</i>		50.061
Acute Zorg:		
• Hogere inkomsten NZA (indexering)	94.390	
• Hogere overige bijdragen en bijdrage Rijk/Provincies	97.758	
• Incidentele bijdragen en lasten		13.666
• Hogere beheers- en administratiekosten		162.263
• Hogere personeelskosten		93.735
• Hogere kosten vervoermiddelen		36.182
• Lagere automatiseringskosten	156.978	
• Hogere huisvestingskosten		9.071
• Hogere kosten medische middelen		52.061
• Hogere kosten afschrijvingen, rente en uitvoering derden		64.081
• Verschuiving overhead		362.983
Subtotaal Acute zorg		
<i>Saldo</i>		444.916
Verschil resultaat <u>na</u> VPB tussen realisatie en begroting		558.894

GGD

De hogere beheers- en administratiekosten worden o.a. veroorzaakt door hogere advieskosten en hogere kantinekosten.

De hogere overige bijdragen (€ 345.721) is te verklaren uit de hogere gerealiseerde projectopbrengsten dan begroot. Hier staan ook hogere personeelskosten tegenover.

De overheadkosten worden vanaf 2018 separaat gepresenteerd in de jaarrekening. De lagere automatiseringskosten en de lagere personeelskosten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een verschuiving van deze exploitatiekosten naar de post overhead in de jaarrekening. De overheadkosten zijn hierdoor dan ook hoger dan begroot.

De vennootschapsbelasting is hoger dan begroot omdat deze niet opgenomen is in de begroting.

Veilig Thuis

De bijdrage 5% regeling (€ 408.782) betreft een gesaldeerde post bestaande uit de extra opbrengsten uit hoofde van de 5%-regeling voor een bedrag van € 429.317 waarop in mindering is gebracht de mutatie onderhanden werk inzake de 5%-regeling voor een bedrag groot € 20.535. Hier tegenover staan onder andere hogere kosten inhuur derden onder de personeelskosten voor een bedrag groot € 568.394.

De lagere automatiseringskosten (€ 97.374) en de lagere huisvestingskosten (€ 114.853) komen voort uit de verschuiving van primaire kosten naar overheadkosten die in 2018 afzonderlijk worden gepresenteerd. Hierdoor zijn de overheadkosten € 86.844 hoger van begroot.

Acute Zorg

De hogere beheers- en administratie wordt veroorzaakt door de hogere dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren dan begroot in 2018.

De overheadkosten worden vanaf 2018 separaat gepresenteerd in de jaarrekening. De lagere automatiseringskosten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een verschuiving van deze exploitatiekosten naar de post overhead in de jaarrekening. De overheadkosten zijn hierdoor dan ook hoger dan begroot.

De hogere kosten vervoermiddelen komt hoofdzakelijk door de hogere brandstofkosten.

Door de (extra) aanschaf van ambulances in 2018 zijn de afschrijvingskosten hoger dan begroot.

5.2.2. Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Boekwaarde per 1-1	19.665.279	8.694.964
Investerings	2.940.944	988.068
Investerings vernieuwbouw	-	11.111.797
Afschrijvingen boekjaar	1.727.304	1.129.550
Boekwaarde per 31-12	20.878.919	19.665.279
Ingebruikname 2019/ 2018	522.020	161.691
Totaal	21.400.939	19.826.970

Voor een specificatie verwijzen we naar de bijlage 1: "Activastaat (Staat C)".

De investeringen bedragen € 2.940.944 De belangrijkste nieuwe investeringen in 2018 betreffen:

- Bij het bedrijfsonderdeel Acute Zorg zijn 9 ambulances aangeschaft voor een bedrag groot € 1.364.945.
- Bij het bedrijfsonderdeel GGD hebben investeringen plaatsgevonden in de automatisering voor een bedrag groot € 474.379.
- Bij het bedrijfsonderdeel Acute Zorg is medische apparatuur aangeschaft voor een bedrag van € 510.050.
- Bij het bedrijfsonderdeel GGD is in 2018 inventaris en kantoormeubilair aangeschaft voor een bedrag van € 591.570

De post ingebruikname (€ 522.020) betreft de investeringen die weliswaar geactiveerd zijn maar nog niet in gebruik zijn.

Vanaf boekjaar 2018 is afgeschreven over de investeringen vernieuwbouw.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	189.469	189.469
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	-	-
Overige mutaties	-	-
Saldo per 31-12	189.469	189.469

In december 2013 heeft de effectuering van de overdracht van de aandelen in EASE BV plaatsgevonden.

Vlottende activa

Voorraden	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Voorraad vaccins	9.166	11.730
Totaal	9.166	11.730

De voorraad vaccins heeft betrekking op de voorraden t.b.v. de GGD afdeling SIM.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar:

Vorderingen op openbare lichamen	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Vordering op deelnemende gemeenten	1.109.531	816.323
Overige vordering op openbare lichamen	440.721	147.534
Totaal	1.550.252	963.857

De vordering op deelnemende gemeenten heeft betrekking op de vordering op gemeenten inzake de indexering 2018 volgend uit de septembercirculaire, de vordering uit hoofde van de 5%-regeling Veilig Thuis en een vordering volgend uit de aanscherping van de meldcode bij Veilig Thuis.

Overige vorderingen	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Overige vorderingen	3.551.672	2.428.697
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-204.047	-213.132
Totaal	3.347.625	2.215.565

De afwikkeling van de overige vorderingen kent een normaal verloop. De overige vorderingen betreffen de debiteurenstand per 31 december 2018. De voorziening dubieuze debiteuren heeft volledig betrekking op de openstaande debiteuren RAV.

Liquide middelen	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Kas	1.737	4.408
Bank	1.596.555	2.121.706
Totaal	1.598.292	2.126.114

Over de liquide middelen kan de GGD Zuid Limburg vrij beschikken.

Overlopende activa	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Overige vorderingen en overlopende activa	1.009.953	714.501
Nog te ontvangen van Rijk	268.894	197.939
Nog te ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen	83.333	106.216
Totaal	1.362.180	1.018.656

De afwikkeling van de overlopende activa kent een normaal verloop.

5.2.3. Passiva

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Algemene Reserve	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	3.307.579	3.013.142
Toevoegingen	-	11.559
Onttrekkingen reeds goedgekeurd door het Bestuur	-	11.559
Mutaties vanuit resultaatbestemming	-97.353	294.437
Totaal	3.210.226	3.307.579

Het nog te bestemmen resultaat 2017 groot € 97.353 negatief is conform het besluit Algemeen Bestuur verwerkt in de jaarrekening 2018.

Specificatie Algemene reserve:

Algemene Reserve GGD	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	125.586	144.337
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	-	-
Overheveling van algemene reserve huiselijk geweld	-	11.559
Mutaties vanuit resultaatbestemming	92.817	-30.310
Totaal	218.403	125.586

Op 5 juli 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten het resultaat 2017 van de programmalijs GGD toe te voegen aan de Algemene Reserve GGD.

Algemene Reserve Veilig Thuis	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	-	-
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	-	-
Mutaties vanuit resultaatbestemming	35.514	-
Totaal	35.514	-

Op 5 juli 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten het resultaat 2017 van de programmalijs Veilig Thuis toe te voegen aan de Algemene Reserve Veilig Thuis.

Algemene Reserve RAV	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	3.181.993	2.857.246
Onttrekkingen reeds goedgekeurd door het Bestuur	-	-
Mutaties vanuit resultaatbestemming	-225.684	324.747
Saldo per 31-12	2.956.309	3.181.993
Resultaat 2018/2017	-444.916	-225.684

De Algemene reserve RAV is bedoeld om fluctuaties in de exploitatie van de RAV te egaliseren. De reserve vloeit voort uit de financiering van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA). Gemeenten kunnen, zonder instemming van de zorgverzekeraars, niet over deze gelden beschikken.

Bestemmingsreserve	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	351.237	452.737
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	196.500	101.500
Mutatie vanuit resultaatbestemming	-	-
Saldo per 31-12	154.737	351.237

Specificatie bestemmingsreserve:

Bestemmingsreserve MOA	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	103.057	204.557
Toevoeging	-	-
Onttrekkingen	54.805	101.500
Mutatie vanuit resultaatbestemming	-	-
Saldo per 31-12	48.252	103.057

Van de MOA zijn gelden ontvangen die bestemd zijn voor het opvangen van de frictie-kosten en toekomstige projecten met betrekking tot asielzoekers.

Bestemmingsreserve risico GMP	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	141.695	141.695
Toevoeging	-	-
Onttrekkingen	141.695	-
Mutatie vanuit resultaatbestemming	-	-
Saldo per 31-12	-	141.695

De bestemmingsreserve risico GMP wordt gevormd uit de risico-opslag van detachingsvergoedingen van GMP, om risico's inzake met name wachtgeldverplichtingen in de toekomst te kunnen opvangen. De voorziening is in 2018 volledig vrijgevallen.

Bestemmingsreserve FOR GMP	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	106.485	106.485
Toevoeging	-	-
Onttrekkingen	-	-
Mutatie vanuit resultaatbestemming	-	-
Saldo per 31-12	106.485	106.485

Deze bestemmingsreserve is gevormd om schommelingen met betrekking tot het resultaat van forensische geneeskunde te kunnen opvangen. In 2017 en 2018 hebben geen mutaties plaatsgevonden. De afgelopen jaren komen nog nauwelijks schommelingen voor. In verband met de landelijke ontwikkelingen bij politie, en de onzekerheid die daarmee samengaat, is bestuurlijk besloten deze reserve voorlopig in stand te houden.

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	166.294	181.455
Toevoeging	144.722	25.922
Aanwending	77.654	41.083
Vrijval	-	-
Saldo per 31-12	233.362	166.294

Specificatie voorzieningen:

Voorziening onderhoud hoofdkantoor	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	-	-
Toevoeging	92.461	-
Aanwending	31.305	-
Vrijval	-	-
Saldo per 31-12	61.156	-

Voor het hoofdkantoor in Heerlen is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. De vernieuwbouw van het pand in Heerlen dateert uit 2018.

Voorziening onderhoud gebouwen RAV	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	166.294	181.455
Toevoeging	52.261	25.922
Aanwending	46.349	41.083
Vrijval	-	-
Saldo per 31-12	172.206	166.294

Voor de ambulancepost van de RAV in Geleen is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Het pand dateert uit 2008. Daarnaast is voor de ambulancepost van de RAV in Heerlen een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. De vernieuwbouw van de ambulancepost in Heerlen dateert uit 2018.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van langer dan één jaar:

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen:	31 dec. 2018	31 dec. 2017
1. NWB 1,51%	7.800.000	8.000.000
2. BNG 5,08%	1.312.500	1.462.500
3. NWB 0,77%	1.400.000	1.500.000
4. BNG 5,00%	1.050.000	1.100.000
5. BNG 1,30%	0	116.667
6. BNG 1,655%	1.950.000	-
7. BNG 0,08%	2.000.000	-
Totaal	15.512.500	12.179.167

Lening nr. 1 is afgesloten om de vernieuwbouw van het pand in Heerlen te kunnen financieren.

Lening nr. 2 is aangegaan om het restant van de aankoop van het pand te Heerlen te financieren (fusie januari 2006).

Lening nr. 3 is aangegaan om de vernieuwbouw (met name inventaris etc.) van het pand in Heerlen te kunnen financieren.

Lening nr. 4 is afgesloten ter financiering van de ambulancepost te Sittard-Geleen.

Lening nr. 5 is afgesloten om de aanschaf van diverse activa RAV te kunnen financieren alsmede als werkvoorschot.

Lening nr. 6 is afgesloten als werkvoorschot RAV

Lening nr. 7 is afgesloten ter financiering van de aanschaf van ambulances.

Mutatieoverzicht

Omschrijving	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Saldo per 1-1	12.179.167	4.044.949
Opnamen	4.000.000	9.500.000
Aflossingen lopend boekjaar	666.667	1.365.782
Saldo per 31-12	15.512.500	12.179.167

De totale rentelast van de leningen bedraagt € 283.179 in het verslagjaar. De aflossingsverplichting korter dan één jaar (2019) bedraagt € 966.667.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar:

Banksaldi	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Banksaldi	2.042.159	2.917.949
Totaal	2.042.159	2.917.949

Dit betreft o.a. de kasgeldlening ad € 2.000.000 met de BNG. Er zijn geen zekerheden afgegeven en het rentepercentage bedraagt -0,3%.

Rekeningen courant	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Rekening courantverhouding Veiligheidsregio ZL	236.189	221.407
Rekening courantverhouding RAV/NZA	2.303.887	1.340.366
Saldo per 31-12	2.540.076	1.561.773

Dit betreft de rekening courantverhouding tussen de gemeenschappelijke regeling GGD ZL en de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio ZL inzake de GHOR alsmede de rekening courantverhouding tussen de RAV en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA).

Overige schulden	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Pensioenpremie en sociale lasten	433.765	392.640
Loonheffing	1.659.034	1.681.284
Omzetbelasting	110.704	159.830
Overige schulden en nog te betalen bedragen	3.652.974	3.284.738
Totaal	5.856.477	5.518.492

Het saldo van de overige schulden bestaat uit openstaande posten inzake het normale handelsverkeer. De afwikkeling hiervan kent een normaal verloop.

Overlopende passiva	31 dec. 2018	31 dec. 2017
Nog te betalen aan de Nederlandse overheden	162.557	164.370
Onderhanden werk projecten	122.253	76.447
Onderhanden werk Veilig Thuis	167.942	147.407
Vooruit ontvangen bedragen	14.528	58.999
Totaal	467.280	447.223

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

- De aangegane verplichtingen inzake servicecontracten (RAET, Openline en Canon, Asito, Mees Catering en Spie) bedragen € 4.920.273.
- De aangegane huurverplichtingen op balansdatum inzake CJG's en ambulancepost bedragen € 2.742.965.
- De vakantiegeldverplichting RAV op balansdatum bedraagt € 348.316.
- De aangegane leaseverplichtingen bedragen € 136.461.
- De aangegane verplichtingen inhuur derden bedragen op balansdatum € 56.628.
- GGD ZL heeft een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 17.575.

5.3. Toelichting rekening van baten en lasten

In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt ingegaan op de, in materiële zin, belangrijkste posten.

5.3.1. Opbrengsten

Opbrengsten	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Bijdrage gemeenten basispakket	15.842.404	15.829.734
Bijdrage gemeenten 5% regeling Veilig Thuis	408.782	-
Tarieven gemeenten plusproducten	2.234.146	2.262.390
Bijdrage gemeenten plusproducten	616.412	616.000
Inkomsten uit centrumgemeenten	363.346	363.000
Bijdrage Rijk/Provincies	3.829.534	3.769.336
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	18.951.618	18.857.228
Overige bijdragen	5.671.215	5.263.178
Incidentele baten	184.544	-
Totaal	48.102.001	46.960.866

Bijdrage gemeenten 5% regeling Veilig Thuis

Dit betreft de additionele vergoeding voor Veilig Thuis uit hoofde van de overeengekomen 5% regeling Veilig Thuis. De gerealiseerde aantallen 2018 overstegen ruim de begrote aantallen 2018. De opbrengst is een saldering op basis van de productiecijfers 2018 (€ 429.317) en de mutatie onderhanden werk (€ 20.535). Hier tegenover staat een stijging van de kosten inhuur derden onder de personeelskosten.

Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit

Het verschil tussen de realisatie en de begroting betreft de additionele vergoeding voor de ambulancepost Landgraaf die niet in de begroting is opgenomen.

Overige bijdragen

De gerealiseerde bijdragen overige in 2018 overschrijden de begroting 2018 met € 685.502 De verklaring per bedrijfsonderdeel is als volgt:

GGD

De overige bijdrage van de GGD laten een overschrijding zien als gevolg van een hogere realisatie van de projectopbrengsten (€ 345.721) ten opzichte van de begroting. Hier tegenover staat ook een stijging van de personeelskosten.

Verder betreft dit hogere opbrengsten uit detacheringen van personeel die niet begroot waren en hogere overige opbrengsten die hoger waren dan begroot.

Acute Zorg

De hogere overige bijdrage betreft afrekeningen uit de reguliere bedrijfsvoering. Verder betreft dit de verkoop van ambulances die niet waren begroot.

Incidentele baten

De incidentele baten betreffen met name bij de programmalijs GGD nagekomen projectopbrengsten en afrekeningen op projecten alsmede afrekeningen uit de reguliere bedrijfsvoering voorgaande jaren.

5.3.2. Exploitatiekosten

Personeelskosten	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Personeelskosten	31.920.752	31.948.638
Totaal	31.920.752	31.948.638

De personeelskosten laten een onderschrijding van € 27.886 zien ten opzichte van de begroting. Deze onderschrijding wordt enerzijds veroorzaakt door een verschuiving van personeelskosten naar de overheadkosten in de realisatie. De overheadkosten worden nu separaat toegelicht in de jaarrekening. We zien dan ook door deze verschuiving hogere overheadkosten ten opzichte van de begroting. Anderzijds zien we een stijging van de kosten inhuur derden bij Veilig Thuis en hogere personeelskosten door extra inzet personeel op projecten die in 2018 extra zijn uitgevoerd (hier staan extra opbrengsten Veilig Thuis en projectopbrengsten tegenover). Verder zien we een stijging van de kosten ORT en overwerk bij de programmalijn Acute Zorg.

De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de GGD Zuid-Limburg en haar leden zijn in die hoedanigheid een topfunctionaris in de zin van de WNT. De directie is in dienst van de GGD Zuid Limburg. Hieronder zijn de topfunctionarissen van de GGD Zuid Limburg en hun bezoldiging weergegeven:

bedragen x € 1	F.C.W. Klaassen	A.M.P.M. Bovens
Functiegegevens	Voorzitter directie	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 167.508	€ 151.502
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.286	€ 18.924
Subtotaal	€ 186.794	€ 170.426
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 186.794	€ 170.426
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-31/12
Deeltijdfactor 2017 in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 161.754	€ 153.416
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.136	€ 17.711
Totale bezoldiging 2017	€ 179.890	€ 171.127

Het WNT normbedrag voor 2018 bedraagt € 189.000 (2017: € 181.000). De bezoldiging van de directie van de GGD Zuid Limburg overschrijdt het WNT normbedrag niet.

Bij de GGD Zuid Limburg wordt het Bestuur (AB en DB) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de WNT. De governance van de GGD Zuid Limburg is in 2018 namelijk zo ingericht dat het Bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die de gehele organisatie betreffen. De bestuursleden van de GGD Zuid Limburg zijn niet in dienst bij de GGD Zuid Limburg. Tevens vindt geen doorbelasting vanuit de aangesloten gemeenten plaats. Alle bestuursleden hebben in 2018 deze functie onbezoldigd vervuld. De GGD Zuid Limburg beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan en er zijn geen functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

Het Algemeen en Dagelijks Bestuur is per 01-3-2019 als volgt samengesteld:

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Voorzitter Dagelijks bestuur
dhr. L.G.A.J. Geilen	Vicevoorzitter Dagelijks bestuur
mevr. M.T.H. Leurs	Lid Dagelijks bestuur
dhr. P.M.A. van Zutphen	Lid Dagelijks bestuur
mevr. M.E.E. de Graaf*	Lid Dagelijks bestuur
dhr. J. Essers*	Lid algemeen Bestuur
dhr. L.A. Jongen	Lid Dagelijks bestuur
mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Voorzitter Algemeen bestuur
dhr. M.G.M. van Es	Lid Algemeen bestuur
dhr. S.J.H. L'espoir*	Lid Algemeen bestuur
dhr. C. Piatek*	Lid Algemeen bestuur
mevr. A.M. van der Kleij*	Lid Algemeen bestuur
dhr. P.M.A. van Zutphen	Lid Algemeen bestuur
dhr. L.A. Jongen	Lid Algemeen bestuur
dhr. A.J.M. Schiffelers*	Lid Algemeen bestuur
mevr. M. de Graaf*	Lid Algemeen bestuur
mevr. E.M.J. Heusschen*	Lid Algemeen bestuur
dhr. A.J.P.M. Slangen	Lid Algemeen bestuur
dhr. M.J.J.M. Gulpen	Lid Algemeen bestuur
dhr. H. Hodinius*	Lid Algemeen bestuur
dhr. L.G.A.J. Geilen	Lid Algemeen bestuur
dhr. H.J.S. Janssen	Lid Algemeen bestuur
dhr. P. de Graauw	Lid Algemeen bestuur
dhr. R. Meijers*	Lid Algemeen bestuur
dhr. H.A.J. Coenen*	Lid Algemeen bestuur

*Betreft bestuurder die < 12 maanden bestuurder is in het Algemeen Bestuur of Dagelijks Bestuur van de GGD.

Overige bestuurders zijn > 12 maanden bestuurder in Algemeen Bestuur of het Dagelijks Bestuur van de GGD.

Huisvestingskosten	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Huisvestingskosten	2.000.534	2.166.000
Totaal	2.000.534	2.166.000

De overschrijding van de huisvestingskosten komt voort uit een verschuiving van de huisvestingskosten naar de overheadkosten. De overheadkosten worden nu separaat toegelicht in de jaarrekening. We zien dan ook door deze verschuiving een sterke verhoging van de overheadkosten ten opzichte van de begroting.

Beheers- en administratiekosten	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Beheers- en administratiekosten	1.349.799	1.028.000
Totaal	1.349.799	1.028.000

De beheers- en administratiekosten zijn € 321.799 hoger dan de begroting. Deze stijging wordt o.a. veroorzaakt door een toename van de storting in de voorziening dubieuze debiteuren bij de RAV. Verder betreft dit hogere advieskosten en hogere kantinekosten dan begroot.

Kosten vervoermiddelen	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Kosten vervoermiddelen	746.182	710.000
Totaal	746.182	710.000

De kosten vervoermiddelen liggen in lijn met de begroting. De stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de hogere brandstofkosten bij de RAV.

Kosten automatisering	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Automatiseringskosten	1.062.127	1.968.000
Totaal	1.062.127	1.968.000

De overschrijding van de automatiseringskosten komt voort uit een verschuiving van de automatiseringskosten naar de overheadkosten. De overheadkosten worden nu separaat toegelicht in de jaarrekening. We zien dan ook door deze verschuiving een sterke stijging van de overheadkosten ten opzichte van de begroting.

Kosten medische middelen	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Kosten medische middelen	1.091.275	1.070.000
Totaal	1.091.275	1.070.000

De medische kosten liggen in lijn met de begroting.

Kosten uitvoering van derden	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Kosten uitvoering van derden	646.349	611.000
Totaal	646.349	611.000

De kosten uitvoering van derden liggen in lijn met de begroting.

Afschrijvingskosten	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Afschrijvingskosten	1.052.093	1.075.000
Totaal	1.052.093	1.075.000

De afschrijvingskosten liggen in lijn met de begroting.

Rente- en bankkosten	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Rente en bankkosten	202.806	35.000
Totaal	202.806	35.000

De overschrijding van de rentekosten is geheel te verklaren uit enerzijds de hogere rentekosten op afgesloten langlopende leningen voor de vernieuwbouw en anderzijds door een verschuiving van overheadkosten naar rente en bankkosten.

Incidentele lasten	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Incidentele lasten	157.485	-
Totaal	157.485	-

De incidentele lasten betreft diverse afrekeningen uit 2018 binnen de programmalijs GGD.

Overhead	Rekening 2018 in €	Begroting 2018 in €
Overhead	8.595.197	6.545.728
Totaal	8.595.197	6.545.728

De overhead wordt vanaf boekjaar 2018 separaat toegelicht in de jaarrekening. De overhead is € 2.049.469 hoger dan begroot. De hogere overheadkosten wordt volledig veroorzaakt door een verschuiving van kosten overhead uit de primaire processen (exploitatiekosten) naar de post overhead. De totale kosten (exploitatiekosten en overheadkosten) liggen in lijn met de opbrengsten. Zo zijn in de begroting de directe automatiseringskosten voor het personeel in de begroting meegenomen als directe kosten. A.g.v. de aanbesteding kunnen deze kosten nu niet meer op deze wijze worden becijferd en worden deze kosten verantwoord onder de overhead.

6. Voorstel tot resultaatbestemming

6.1 Voorstel tot resultaatbestemming na aanwending bestemmingsreserve

Het resultaat 2018 na vennootschapsbelasting en voor de mutaties in de reserves bedraagt € 755.394 negatief. De reeds goedgekeurde onttrekkingen aan de reserves in 2018 bedragen € 196.500 waardoor een nog te bestemmen resultaat van € 558.894 negatief resteert.

De mutaties aan de reserves zijn als volgt:

Door Bestuur reeds goedgekeurde mutaties reserves	
Onttrekking MOA reserve	54.805
Onttrekking reserve risico GMP	141.695
Totaal	196.500

Het voorstel is om het negatieve reguliere bedrijfsresultaat € 558.894 als volgt te bestemmen:

Voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat	
Ten laste te brengen van de Algemene Reserve RAV	-444.916
Subtotaal	-444.916
Ten laste te brengen van de Algemene Reserve GGD	-63.917
Subtotaal	-63.917
Ten laste te brengen van de Algemene Reserve Veilig Thuis	-50.061
Subtotaal	-50.061
Totaal	-558.894

Algemene toelichting.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat; de algemene reserve en de voorzieningen worden gevormd overeenkomstig het door het Algemeen bestuur vastgestelde beleid, waarbij de algemene reserve tenminste 6% van het totaal van de exploitatielasten van enig boekjaar moet bedragen.

Bij bestuursbesluit is besloten dat het algemene uitgangspunt bij de bestemming van een positief resultaat is dat dit wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

Bij de RAV worden de positieve of negatieve resultaten altijd ten gunste of ten laste van de Algemene Reserve RAV gebracht.

De MOA reserve is gevormd voor het opvangen van de frictiekosten en toekomstige projecten met betrekking tot asielzoekers.

Het resultaat voor de programmalijn GGD groot - € 63.917 (negatief) is opgebouwd uit een positief resultaat voor de programmalijn GGD groot € 37.098 (positief) en een negatief resultaat voortkomend uit de extra kosten die gemaakt zijn voor de doorontwikkeling van de 1 JGZ organisatie groot € 101.015. De extra kosten voor 1 JGZ zijn niet additioneel vergoed door de Gemeenten in 2018 waardoor de programmalijn GGD een negatief resultaat laat zien.

7. Begrotingsrechtmatigheid

Voor een toelichting op de afzonderlijke bedrijfsonderdelen en de afzonderlijke kostenposten verwijzen we naar de toelichting op de rekening van baten en lasten.

GGD	Rekening 2018	Begroting 2018	Vershil
Personeelskosten	11.749.719	12.507.098	-757.379
Overige kosten	7.607.424	6.317.428	1.289.996

De afwijking van de begroting is in overeenstemming met de binnen het bestuur gemaakte afspraken. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de toelichting op de baten en lasten in dit jaardocument.

Veilig Thuis	Rekening 2018	Begroting 2018	Vershil
Personeelskosten	4.043.744	3.407.986	635.758
Overige kosten	1.155.838	1.325.539	-169.701

De afwijking van de begroting is in overeenstemming met de binnen het bestuur gemaakte afspraken.

Acute zorg	Rekening 2018	Begroting 2018	Vershil
Personeelskosten	16.127.289	16.033.554	93.735
Overige kosten	8.140.585	7.565.761	574.824

De afwijking van de begroting is in overeenstemming met de binnen het bestuur gemaakte afspraken.

8. Controleverklaring jaarrekening 2018

Voor de controleverklaring bij de jaarrekening 2018 verwijzen we naar de los bijgevoegde verklaring.

Bijlage 1 Activastaat

<i>Materiële vaste activa staat</i>	Aanschaf- waarde 1-1-2018 €	Cumulatieve afschrijving t/m 2017 €	Boekwaarde per 1-1-2018 €	Investerings 2018 €	Verminderings 2018 €	Reguliere afschrijving 2018 €	Afschrijving erminderings 2018 €	Aanschaf- waarde 31-12-2018 €	Cumulatieve afschrijving t/m 2018 €	Boekwaarde per 31-12-2018 €
1. Terreinen										
GGD	1.343.750	-	1.343.750					1.343.750	-	1.343.750
RAV-Ambulancedienst	675.000	-	675.000					675.000	-	675.000
Totaal	2.018.750	-	2.018.750	-	-	-	-	2.018.750	-	2.018.750
2. (Ver)nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen										
GGD	2.564.907	453.134	2.111.773	5.258.653	453.134	147.408	453.134	7.370.426	147.408	7.223.018
RAV-Ambulancedienst	2.110.488	402.541	1.707.947	1.025.615	124.596	60.230	124.596	3.011.507	338.175	2.673.332
Totaal	4.675.395	855.675	3.819.720	6.284.268	577.730	207.638	577.730	10.381.933	485.583	9.896.350
3. Nieuwbouw/renovatie, restauratie en aankoop kantoren en tijdelijke bedrijfsgebouwen										
GGD	36.923	10.119	26.804	101.053		6.741		137.976	16.860	121.116
RAV-Ambulancedienst	662.833	247.570	415.263	5.903		73.066		668.736	320.636	348.100
Totaal	699.756	257.689	442.067	106.956	-	79.807	-	806.712	337.496	469.216
4. Technische installaties in bedrijfsgebouwen										
GGD	-	-	-	2.916.302		116.652		2.916.302	116.652	2.799.650
RAV-Ambulancedienst	7.997	3.821	4.176	519.802		21.325		527.799	25.146	502.653
RAV-Meldkamer	105.204	55.913	49.291			7.014		105.204	62.927	42.277
Totaal	113.201	59.734	53.467	3.436.104	-	144.991	-	3.549.305	204.725	3.344.580
5. Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen										
GGD	-	-	-	66.319		6.327		66.319	6.327	59.992
RAV-Ambulancedienst	-	-	-	10.275		1.028		10.275	1.028	9.247
Totaal	-	-	-	76.594	-	7.355	-	76.594	7.355	69.239
6. Inrichting / inventaris										
GGD	47.236	7.199	40.037	388.498		30.967		435.734	38.166	397.568
RAV-Ambulancedienst	168.063	50.182	117.881	120.512		24.614		288.575	74.796	213.779
RAV-Meldkamer	4.286	4.286	-					4.286	4.286	-
Totaal	219.585	61.667	157.918	509.010	-	55.581	-	728.595	117.248	611.347

<i>Materiële vaste activa staat</i>	Aanschaf- waarde 1-1-2018 €	Cumulatieve afschrijving t/m 2017 €	Boekwaarde per 1-1-2018 €	Investerings 2018 €	Verminderings 2018 €	Reguliere afschrijving 2018 €	Afschrijving erminderings 2018 €	Aanschaf- waarde 31-12-2018 €	Cumulatieve afschrijving t/m 2018 €	Boekwaarde per 31-12-2018 €
7. (Kantoor)meubilair										
GGD	-	-	-	931.763		90.938		931.763	90.938	840.825
RAV-Ambulancedienst	-	-	-	147.617		14.762		147.617	14.762	132.855
Totaal	-	-	-	1.079.380	-	105.700	-	1.079.380	105.700	973.680
8. Media-apparatuur										
GGD	-	-	-	211.053		1.759		211.053	1.759	209.294
9. Vervoermiddelen										
GHOR	370.158	362.223	7.935			1.984		370.158	364.207	5.951
RAV-Ambulancedienst	3.784.324	2.629.544	1.154.780	1.364.945		607.671		5.149.269	3.237.215	1.912.054
Totaal	4.154.482	2.991.767	1.162.715	1.364.945	-	609.655	-	5.519.427	3.601.422	1.918.005
10. (Mobiele) automatiseringsapparatuur										
GGD	1.497.986	1.077.038	420.948	138.575		254.207		1.636.561	1.331.245	305.316
RAV-Ambulancedienst	356.423	283.638	72.785	45.864		56.242		402.287	339.880	62.407
RAV-Meldkamer	218.586	218.586	-					218.586	218.586	-
Totaal	2.072.995	1.579.262	493.733	184.439	-	310.449	-	2.257.434	1.889.711	367.723
11. Overige automatiseringsapparatuur										
GGD				242.260		43.612		242.260	43.612	198.648
RAV-Ambulancedienst				47.680		9.536		47.680	9.536	38.144
Totaal	-	-	-	289.940	-	53.148	-	289.940	53.148	236.792
12. Medische apparatuur										
RAV-Ambulancedienst	1.637.289	1.338.788	298.501	510.050		100.375		2.147.339	1.439.163	708.176
Totaal	1.637.289	1.338.788	298.501	510.050	-	100.375	-	2.147.339	1.439.163	708.176
13. Communicatie-apparatuur										
RAV-Ambulancedienst	372.690	288.970	83.720			39.936		372.690	328.906	43.784
RAV-Meldkamer	17.729	17.729	-			-		17.729	17.729	-
Totaal	390.419	306.699	83.720	-	-	39.936	-	390.419	346.635	43.784
14. Bedrijfskleding										
GHOR	26.287	8.763	17.524			8.762		26.287	17.525	8.762
RAV-Ambulancedienst	4.500	4.500	-					4.500	4.500	-
RAV-Meldkamer	45.172	39.803	5.369			2.148		45.172	41.951	3.221
Totaal	75.959	53.066	22.893	-	-	10.910	-	75.959	63.976	11.983
TOTAAL	16.057.831	7.504.347	8.553.484	14.052.739	577.730	1.727.304	577.730	29.532.840	8.653.921	20.878.919
INGEBRUIKNAME ACTIVA 2019										522.020
TOTAAL-GENERAAL										21.400.939

Bijlage 2 SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties								
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019								
VWS	H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	Aantal consulten (jaar T) seksualiteitshulpverlening in het verzorgingsgebied.	Aantal gevonden SOA's (jaar T) in het verzorgingsgebied	Aantal SOA-onderzoeken (jaar T) in het verzorgingsgebied	Besteding (jaar T)	Stand Egalisatiereserve per 31 december (jaar T)	
		Subsidieregeling publieke gezondheid Gemeenten	Aard controle D1 Indicatornummer: H3 / 01	Aard controle D1 Indicatornummer: H3 / 02	Aard controle D1 Indicatornummer: H3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H3 / 05	
			0	2.062	8.717	€ 2.167.240	€ 0	
LNV	L1	Jong Leren Eten-uitkeringen	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: L1 / 01					
			€ 99.062					

De aantallen met indicatornummer H3/02 (aantal 2.062) en indicatornummer H3/03 (aantal 8.717) betreffen aantallen 2018 vastgesteld op peildatum 16 januari 2019.

Bijlage 3 Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Saldo 1-1-2018	Resultaat- bestemming 2017	Toevoegingen 2018	Onttrekkingen 2018	Saldo 31-12-2018 incl. res. best. 2017
Reserves					
Algemene reserve GGD	125.586	92.817			218.403
Algemene reserve Veilig Thuis	-	35.514			35.514
Algemene reserve RAV	3.181.993	-225.684			2.956.309
Algemene Reserve	3.307.579	-97.353			3.210.226
Bestemmingsreserve MOA	103.057			54.805	48.252
Bestemmingsreserve risico GMP	141.695			141.695	
Bestemmingsreserve risico FOR GMP	106.485				106.485
Bestemmingsreserve	351.237			196.500	154.737
Totaal	3.658.816	-97.353		196.500	3.364.963

Omschrijving	Saldo 1-1-2018		Toevoegingen 2018	Onttrekkingen 2018	Saldo 31-12-2018
Voorzieningen					
Voorziening onderhoud Hoofdkantoor	-	n.v.t.	92.461	31.305	61.156
Voorziening onderhoud gebouw RAV	166.294	n.v.t.	52.261	46.349	172.206
Totaal	166.294		144.722	77.654	233.362

Bijlage 4 Berekening weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2018 vóór verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Acute Zorg	Veilig Thuis
Algemene reserve	218.403	2.956.309	35.514
Bestemmingsreserve	154.737	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-	-
Totaal	373.140	2.956.309	35.514

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2018 na verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Acute Zorg	Veilig Thuis
Algemene reserve	154.486	2.511.392	-14.547
Bestemmingsreserve	154.737	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-	-
Totaal	309.223	2.511.392	-14.547

Risico	Impact	Kans	GGD	Acute Zorg	Veilig Thuis
LMO	€ 500.000	50%		€ 250.000	
Meldcode en protocol	€ 500.000	75%			€ 375.000
Aansprakelijkheid	€ 500.000	70%	€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000
Incidentele gelden	€ 500.000	80%	€ 400.000		
Jaarlijkse bijdragen	€ 675.000	40%	€ 270.000		
Tariefstelling	€ 200.000	75%	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Landelijke ontwikkelingen	€ 500.000	50%		€ 250.000	
Datalekken	€ 820.000	50%	€ 410.000	€ 410.000	€ 410.000
			€ 1.580.000	€ 1.410.000	€ 1.285.000

In bovenstaande tabel zijn de risico's weergegeven met de mogelijke kans dat deze risico's zich voor doen.

Weerstandsvermogen	2018 GGD	2018 Acute Zorg	2018 VT	2017 GGD	2017 Acute Zorg	2017 VT
Peildatum 31-12 vóór resultaatbestemming	0,24	2,10	0,03	0,30	2,26	0,0
Peildatum 31-12 na resultaatbestemming	0,20	1,78	-0,01	0,30	2,10	0,0

Bijlage 5 Taakvelden

Taakvelden	Baten		Lasten		Saldo	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead, ondersteuning organisatie	0	0	6.545.728	8.595.197	-6.545.728	-8.595.197
0.8 Overige baten en lasten	0	184.544	0	157.485	0	27.059
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	32.796	0	-32.796
0.10 Mutaties reserves	196.500	196.500	0	0	196.500	196.500
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal taakveld 0 Bestuur en ondersteuning	196.500	381.044	6.545.728	8.785.478	-6.349.228	-8.404.434
1. Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.622.409	2.607.817	2.117.409	2.191.978	505.000	415.839
Totaal taakveld 1 Veiligheid	2.622.409	2.607.817	2.117.409	2.191.978	505.000	415.839
6. Sociaal domein						
6.2 Wijkteams	4.733.525	5.134.644	3.850.986	4.227.815	882.539	906.829
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	900.000	1.020.934	791.000	725.063	109.000	295.871
Totaal taakveld 6 Sociaal domein	5.633.525	6.155.578	4.641.986	4.952.878	991.539	1.202.700
7. Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	38.265.097	38.691.193	33.534.282	32.639.162	4.730.815	6.052.031
7.4 Milieubeheer	439.835	462.869	317.961	287.899	121.874	174.970
Totaal taakveld 7 Volksgezondheid en milieu	38.704.932	39.154.062	33.852.243	32.927.061	4.852.689	6.227.001
Totaal taakvelden	47.157.366	48.298.501	47.157.366	48.857.395	0	-558.894

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg te Heerlen gecontroleerd.

Naar ons oordeel

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg per 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de balans per 31 december 2018;
- ▶ de winst-en-verliesrekening over 2018;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- ▶ De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

- ▶ Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg op 17 december 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.
- ▶ Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg zoals vereist in zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
- ▶ Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 462.316, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2018.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven rapporteringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit de financiële paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het BBV en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg:

- ▶ is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- ▶ met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg op 17 december 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg over onder andere de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 15 maart 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA